

PATVIRTINTA
Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2018 m. rugpjūčio mėn. d.
įsakymu Nr. V-

MARIJAMPOLĖS „RYTO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2018-2019 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos 2018-2019 mokslo metų ugdymo planas (toliau – UP) reglamentuoja priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo pirmosios ir antrosios dalių, neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymą.

2. Mokyklos ugdymo planą parengė darbo grupė, kurią sudarė mokyklos vadovai, mokytojai, vaiko gerovės komisijos nariai, mokinių tėvai („Ryto“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2018 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. V-37 „Dėl 2018-2019 mokslo metų ugdymo plano rengimo darbo grupės sudarymo“).

3. Ugdymo planas parengtas, vadovaujantis 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pradinio ugdymo programos bendruoju ugdymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-446, 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruoju ugdymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442 (toliau – BUP), Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (LR ŠMM 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija); Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 25 d. įsakymu Nr. V-1309, Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308, Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/A1-314; Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK 2433; Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-1106 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. V- 674 redakcija), Priešmokyklinio ugdymo bendraja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-779; Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK 2695 (LR ŠMM 2012 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. V-544 redakcija); Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos

direktoriaus 2017 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-59; Mokyklos strateginiais tikslais, atsižvelgiant į Mokyklos bendruomenės poreikius, turimus išteklius.

4. UP projekto sprendimai priimti Mokytojų tarybos posėdyje 2018 m. birželio 27 d., protokolo Nr. 2-5.

5. Mokyklos ugdymo planas derinamas su steigėju.

6. Mokyklos ugdymo planą direktorius tvirtina iki 2018 metų rugsėjo 1 dienos.

7. Ugdymo plano tikslas – formuoti ugdymo turinį ir organizuoti procesą taip, kad kiekvienas mokinys pasiektų asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo(si) rezultatų, įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumą.

8. Ugdymo plano uždaviniai:

8.1. nustatyti pamokų skaičių kiekvienoje klasėje, skirtą mokomųjų dalykų programoms įgyvendinti, mokantis pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas;

8.2. priimti konkrečius sprendimus ugdymo turiniui formuoti ir įgyvendinti, ugdymo procesui organizuoti pagal mokinių ugdymo(si) poreikius;

8.3. kurti ugdymo proceso dalyvių sąveiką (mokytojo ir mokinio, mokinio ir mokinio, mokymo ir mokymosi aplinkų) ugdymo(si) procese, siekiant personalizuoto ir savivaldaus mokymosi.

9. Mokyklos ugdymo planas rengiamas vadovaujantis stebėsenos rezultatais, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis, mokinių poreikių analize.

10. 2017-2018 m. m. mokyklos ugdymo plano įgyvendinimo įvertinimas.

2017-2018 m. m. ugdymo procese didžiausias dėmesys buvo skiriamas kokybiškos ir savalaikės pagalbos mokiniams, jų tėvams, mokytojams teikimui, ugdymo turinio integravimui, mokinio asmeninei pažangai, įgyvendinant mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo nuostatas.

Siekiant sukurti geresnes sąlygas visapusiškos vaiko asmenybės ugdymui bei patenkinti mokyklos bendruomenės – mokinių ir tėvų – poreikius, mokykloje sudarytos sąlygos formuoti intelektualią, aktyvią, visavertę visuomenės jaunąją kartą, skiriant kuo didesnę dėmesį vaikų ir paauglių saviraiškos, kūrybiškumo bei gabumų ugdymui(si), kryptingai organizuojant veiklą, atitinkančią mokinių amžių, vystant ir formuojant asmeninius gebėjimus, siekiant ugdymo proceso ir neformalaus ugdymo dermės.

Mokyklos mokinių mokymosi pasiekimų vidurkis 2017-2018 m. m. buvo 7,34, pažangumas – 97,11 %. 5,22 % 5 – 10 klasių mokinių mokslo metus baigė aukštesniu lygiu, 35,96 % – pagrindiniu lygiu, 2,46 % mokinių buvo nepažangūs. Visi (24) 10 klasės mokiniai įgijo pagrindinį išsilavinimą. Pradinio ugdymo programą baigė ir pradinio išsilavinimo pažymėjimus gavo visi (50) ketvirtųjų klasių mokiniai. Nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai parodė, kad mokinių dalykinės kompetencijos yra geros.

2017-2018 m. m. pagrindinio ugdymo programoje dalykams skirtų pamokų skaičius buvo orientuotas į mokinių dalykinių kompetencijų ugdymą. Lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, užsienio kalbų pasiekimų gerinimui skirtos 35 (88 % BUP valandų) mokinių ugdymosi poreikių tenkinimo valandos. Jos naudojamos diferencijuotam mokymui, ilgalaikėm ir trumpalaikėm konsultacijom. Pokalbiai su mokytojais ir mokiniais rodo, kad taip ugdomi mokiniai daro didesnę pažangą, atitinkančią jų galimybes ir gebėjimus.

Gabiems mokiniams ugdyti skirtos konsultacijos bei neformaliojo vaikų švietimo veikla (mokykloje panaudotos visos neformaliojo švietimo valandos) leido geriau pasirengti dalykinėms olimpiadoms ir konkursams. 8 mokiniai tapo dalykų olimpiadų savivaldybės etapo nugalėtojais,

laimėtos prizinės vietos konkursuose: “Sveikuolių sveikuoliai” (I ir III vieta), “Raštingiausias pradinukas 2018” (II vieta), “Augu sportuodamas” (III vieta), dailiojo rašto konkurse “Plunksnelė” (II), kūrybinių darbų konkurse “Lietuva prieš ir po 100 metų”, epistolinio rašinio (II vieta), raštingiausio mokinio (II ir trys III vietos), kompiuterinio raštingumo (III vieta), kompiuterinio raštingumo konkurse “Bebras” (I vieta), tarptautiniame matematikos konkurse “KENGŪRA 2018” (III, II vieta savivaldybėje). Pradinių klasių mokiniai dalyvavo respublikinėje konferencijoje “Įdomiosios pamokos”, praktinėje mokslinėje konferencijoje “Mažoji laboratorija”, “Tyrinėk, pažink, atrask”. Vienas mokinyas atstovavo Marijampolės savivaldybei Lietuvos mokinių informatikos olimpiadoje, užimta III vieta, Mokyklos dailės būrelis atstovai laimėjo II vietas nacionaliniuose mokinių konkursuose: “Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija”, “Mes užaugome laisvi”. Jaunųjų dizainerių būrelis narės laimėjo prizines vietas respublikiniuose konkursuose: “Pakaba”, “Kūrėjų oazė”, “Eko stilius – 2018”, “Adata – 2018”. Mokyklos mokiniai dalyvavo ir gilino žinias dalykų online konkursuose “Olympis”, “KINGS”.

Mokykloje aktyviai veikia mokinių taryba, organizuojamos įvairios neformaliojo švietimo veiklos, šventės, meno renginiai ir kt. Suorganizuoti renginiai Marijampolės savivaldybės mokiniams: meninės raiškos festivalis specialiųjų poreikių mokiniams “Aš viską galiu”, chorų festivalis “Vaikystės spalvos”, pradinių klasių viktorina “Stebuklingas Lietuvos gyvūnijos pasaulis”, teatrų festivalis “Mažieji oboliukai”, gamtos mokslų ir tiriamųjų darbų konferencija. Suorganizuotas respublikinis konkursas “Adata”.

2017-2018 m. m. mokykla dalyvavo tarptautiniuose projektuose: K2 projekte tema “Su menais mokykloje smagiau”, Erasmus+ projekte “Vaikščiojimas linija”.

Įgyvendinant mokyklos plano uždavinius, buvo kuriama saugi, psichologinė, socialinė ir kultūrinė mokymosi aplinka, mokomasi gyventi be patyčių. Mokykloje pradėta įgyvendinti LIONS QUEST programa “Paauglystės kryžkelės”, mokyklos psichologas, socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros specialistas vedė užsiėmimus, teikė konsultacijas mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams). Suorganizuoti psichologo E. Karmazos seminarai mokyklos bendruomenės nariams: pedagogams – “Pedagogų profesinė motyvacija veiklai”, “Klasės valdymas”, mokiniams – “Nuo patyčių link bendruomenės”. Atostogų metu mokiniams veiklas organizavo prevencinės jaunimo programos “Sniego gniūžtė” savanoriai, vasaros atostogų metu vyko dieninė vaikų vasaros poilsio stovykla „Saulutė“, kurią lankė mokiniai iš socialiai remtinų šeimų. 5–10 klasių mokiniams suorganizuos išvykas į Berlyną ir Slovakiją.

Siekiant kiekvieno mokinių asmeninės pažangos stiprinamas bendradarbiavimas su mokinių tėvais. Suorganizuoti tėvų susirinkimai, atvirų durų dienos, seminarai: “Aukime kartu – sėkmingos tėvystės veiksniai” (lektorė – psichologė R. Klasavičienė), “Kaip kalbėtis su vaiku, kad jis klausytų”(lektorius – psichologas E. Karmaza), vyko “Aktyvių tėvų klubo” susitikimai, tėvai kviečiami į mokyklos organizuojamus renginius, išvykas. Atliktos mokinių ir tėvų apklausos rodo, kad mokiniai mokykloje jaučiasi saugūs, vyrauja gera ir draugiška atmosfera.

Mokykloje siekėme mokiniams užtikrinti veiksmingą karjeros kompetencijų ugdymą. Visus mokslo metus vyko pažintinis, patyriminis mokinių profesinis veiklinimas. Karjeros koordinatorė, klasių vadovai vedė mokiniams užsiėmimus, organizavo išvykas į Lietuvos įmones, įstaigas, organizacijas. Suorganizuota ekskursija į parodą „Mokykla 2017“. Mokykla prisijungė prie visuotinės atvirų durų dienos tėvų darbovietėse „Šok į tėvų klumpes“, Nacionalinės karjeros savaitės. Gegužės mėnesį suorganizuota projektinė Karjeros diena 1–10 klasių mokiniams „Atrask save“. 7–10 klasių mokiniai susitiko su įvairių organizacijų savanoriais, klausė jų pranešimų, dalyvavo diskusijose, sužinojo, kokią reikšmę savanorystė turi žmogaus karjerai.

Mokykloje įgyvendinama mokinių socialinių kompetencijų ugdymo sistema. Parengtas „Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos socialinės – pilietinės veiklos tvarkos aprašas“, mokiniai mokomi planuoti socialines veiklas naudodamiesi mokyklos bendruomenės narių siūlomomis idėjomis „Savanorystės banke“ ir kt.

2017–2018 m. m. didelį dėmesį skyrėme metodinės veiklos ir pamokos kokybės tobulinimui. Buvo stebimos ir analizuojamos mokytojų pamokos. Mokyklos pedagogai kvalifikaciją kėlė dalyvaudami seminaruose, konferencijose, stebėdami kolegų pamokas. Mokytojai vedė atviras, integruotas pamokas, organizavo realaus pasaulio pažinimu pagrįstą ugdymą už mokyklos ribų esančiose aplinkose, pradinių klasių mokiniams užsiėmimus vedė mokinių tėvai, svečiai. Metodinėse grupėse buvo dalintasi gerąja patirtimi, analizuojama mokytojo veikla, metodinėje taryboje – svarstomi klausimai, susiję su ugdymo proceso efektyvumu, diskutuojama šiomis temomis: „Aktyvūs mokymo metodai pamokoje“, „Kolegialus grįžtamasis ryšys – savitarpio pasitikėjimas ir mokytojų mokymasis“, Mokymo(si) uždavinio ir pamokos apibendrinimo dermė pagal šiuolaikinei pamokai keliamus reikalavimus“, „IKT galimybės ir mokinių kūrybiškumo ugdymas“. Parengta ir pristatyta Mokytojų tarybos posėdyje „Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų veiklos įsivertinimo ir kvalifikacijos tobulinimo plano anketa“. Mokslo metų pabaigoje aptariama ir analizuojama mokytojo veikla.

Siekiant mokyklos pažangos lūkesčių įgyvendinimo dalintasi gerąja patirtimi su Kretingos rajono švietimo įstaigų vadovų pavaduotojais ugdymui. Mokykla, siekdama inicijuoti ir vykdyti kokybinius pokyčius savo organizacijoje, prisijungė prie projekto „Lyderių laikas 3“ Marijampolės savivaldybės kūrybinės komandos, neformaliosios švietimo lyderystės programos.

Mokykla, atsižvelgdama į 2016-2017 m. m. mokyklos veiklos įsivertinimo rezultatus ir rekomendacijas, suorganizavo kvalifikacijos tobulinimo seminarą „Ugdymo integravimo praktinės galimybės“ (lektorė – A. Šarskuvienė). 2017-2018 m. m. buvo vykdomas mokyklos veiklos kokybės įsivertinimas. Pasirinktas veiklos rodiklis 1.1.1. *Asmenybės tapsmas*. Siekta išsiaiškinti, ar mokiniai suvokia savo asmenybę ir jaučia savivertę, kiek yra socialūs, ar planuoja savo gyvenimą, kelia sau artimesnius ir tolimesnius uždavinius. Atlikus įsivertinimą buvo pateiktos rekomendacijos: ieškoti būdų ir priemonių, kaip būtų galima dalykų mokytojams aptarti mokinio mokymo(si) sėkmes ir sunkumus, asmeninės pažangos planavimą; mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams mokyti mokinius konstruktyviai spręsti konfliktus ir valdyti save stresinėse situacijose.

2018-2019 mokslo metais ypatingas dėmesys bus skiriamas pagalbos mokiniui sistemos tobulinimui, pamokos kokybės gerinimui naudojant projekto metodą, akcentuojant mokymąsi tiriant, ugdant eksperimentinius ir praktinius įgūdžius, mokinio asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo, analizavimo sistemos tobulinimui.

I SKIRSNIS UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

11. Ugdymo proceso pradžia ir pabaiga:

Klasė	Ugdymo procesas		Ugdymo proceso trukmė (savaičių skaičius)
	pradžią	pabaiga	

PUG, 1-4	2018-09-03	2019-06-07	35 (175 dienos)
5-9	2018-09-03	2019-06-21	37 (185 diena)

12. Mokykla dirba penkias dienas per savaitę.

13. Ugdymo procesas skirstomas pusmečiais. Nustatoma tokia pusmečių trukmė:

I – asis pusmetis: 2018 m. rugsėjo 3 d. – 2019 m. sausio 25 d.;

II – asis pusmetis:

- PUG, 1–4 klasės – 2019 m. sausio 28 d. – 2019 m. birželio 7 d.;

- 5–9 klasės – 2019 m. sausio 28 d. – 2019 m. birželio 21 d.;

14. Pamokos vyksta viena pamaina. Pamokos pradedamos 8.00 valandą. Pamokų laikas:

1. 8.00 – 8.45 val.;

2. 8.55 – 9.40 val.;

3. 9.50 – 10.35 val.;

4. 10.55 – 11.40 val.;

5. 12.00 – 12.45 val.;

6. 12.55 – 13.40 val.;

7. 13.50 – 14.35 val.

15. Ugdymo procese taikomi ugdymo organizavimo būdai: pamoka, nepamokinė veikla, projektinė veikla, integruota veikla.

16. Ugdymo procesas organizuojamas ne tik klasėse, kabinetuose, bet ir bibliotekose, skaityklose, muziejuose ir kitose ugdymo(si) edukacinėse aplinkose.

17. Mokinių atostogų trukmė:

	PUG, 1-10 klasės
Rudens atostogos	2018-10-29 – 2018-11-02
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2018-12-27 – 2019-01-02
Žiemos atostogos	2019-02-18 – 2019-02-22
Pavasario (Velykų) atostogos	2019-04-23 – 2019-04-26
Vasaros atostogos	1–4 klasės 2019-06-10 – 2019-08-31 5–9 klasės 2019-06-24 – 2019-08-31

18. Mokykla dėl 15 ugdymo dienų 2018–2019 mokslo metais vadovaujasi Marijampolės savivaldybės administracijos 2017-06-20 raštu Nr. SA-6172 (23.7.E) ir 5 ugdymo dienas skiria akademiniam dalykų mokymui (dalykų pamokos), Mokyklos sprendimu 5 ugdymo dienas skiria

akademiniam dalykų mokymui (dalykų pamokoms), 5 dienas akademiniam dalykų mokymui (vykdant projektines veiklas, į ugdymo turinį integruojant bendras dalykų temas, prevencines progr.).

19. Jei oro temperatūra yra 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali neiti 1–5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai 6–9 klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į mokslo dienų skaičių. Ugdymo procesas, atvykusiems į mokyklą mokiniams, vykdomas. Mokiniam, neatvykusiems į mokyklą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje ir / arba elektroniniame dienyne. Jei pamokos nevyko dėl šalčio, karantino, ar stichinių nelaimių, e-dienyne žymimos datos ir rašoma „Pamokos nevyko dėl...“.

20. Mokyklos direktorius, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji padėtis – tai padėtis, kuri susidaro dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Sprendimą dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo nelaimės apimtoje savivaldybės teritorijoje priima savivaldybės administracijos direktorius. Mokyklos direktorius apie priimtus sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo informuoja Marijampolės savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyrių.

II SKIRSNIS

UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

21. Ugdymo turinys 2018–2019 m. m. PUG įgyvendinamas vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-1106 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. V- 674 redakcija), Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-779.

22. Ugdymo turinys 1–9 klasėse įgyvendinamas pagal Bendrąsias programas, atsižvelgiant į BUP nurodytą pamokų skaičių ir vadovaujantis Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR ŠMM 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas atsižvelgiant į mokyklos tikslus, susiformavusias tradicijas, veiklos įsivertinimo duomenis, nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimo rezultatus, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenis ir informaciją, turimus išteklius.

23. Mokyklos ugdymo planas parengtas vieneriems mokslo metams.

24. Rengiant mokyklos ugdymo planą, susitarta 2018 m. birželio 27 d. Mokytojų tarybos posėdyje (Protokolas Nr. 2-5) dėl:

24.1. ugdymo turinio inovacijų, skatinančių proceso modernizavimo įgyvendinimą (pavyzdžiui, nacionalinių ir tarptautinių projektų išbandymo, įgyvendinimo ir pritaikymo prie konkrečios mokyklos konteksto);

24.2. bendrų kalbos ugdymo reikalavimų mokykloje, pavyzdžiui, rašto darbams ir kt.;

24.3. skaitymo, rašymo, kalbėjimo, skaičiavimo ir skaitmeninių gebėjimų ugdymo per visų dalykų pamokas, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį;

24.4. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo formų ir laikotarpių;

24.5. mokinių, kurie nepasiekia bendrųjų programų patenkinamo lygio pasiekimų (toliau – žemi pasiekimai) nustatymo būdų, numatomų mokymosi pagalbos priemonių ir priemonių mokinių pasiekimams gerinti;

24.6. socialinės-pilietinės veiklos organizavimo mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą;

24.7. dalykų mokymuisi skiriamų pamokų maksimalaus skaičiaus konkrečioje klasėje;

24.8. ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos planuojant, vertinant ir reflektuojant ugdymo procesą;

24.9. ugdymo turinio integravimo nuostatų: kokias papildomas programas ir koku būdu numatoma integruoti į mokyklos ugdymo turinį;

24.10. nuoseklios ir ilgalaikės socialines emocines kompetencijas ugdančios prevencinės programos pasirinkimo;

24.11. mokiniui siūlomų papildomai pasirinkti dalykų, dalykų modulių, atsižvelgiant į mokinio mokymosi poreikius ir šių dienų aktualijas;

24.12. pažintinės ir kultūrinės, meninės, sportinės, projektinės veiklos organizavimo (dermės su bendrosiomis programomis užtikrinimas, organizavimo laikas ir kt.);

24.13. mokymo(-si) virtualiosiose aplinkose prieinamumo, mokymosi išteklių panaudojimo;

24.14. mokymosi sąlygų sudarymo ne tik klasėje, bet ir kitose aplinkose (gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse ir kt.); mokinių įtraukimo į ugdymo proceso įgyvendinimą ir mokymosi aplinkos kūrimą;

24.15. švietimo pagalbos teikimo;

24.16. neformaliojo vaikų švietimo veiklos organizavimo: pasiūlos, galimybės rinktis ir organizavimo būdų; minimalaus grupės dydžio neformaliojo vaikų švietimo veikloms organizuoti;

24.17. mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo ir reikalavimų šiaip planui numatymo;

24.18. pamokų, skiriamų mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, poreikio ir jų panaudojimo;

24.19. laikinųjų grupių dydžio ir sudarymo principų;

24.20. mokinio pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, mokėjimo lygio keitimo arba pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio atsisakymo ir naujo pasirinkimo;

24.21. dalykų mokymo intensyvinimo;

24.22. pagilinto dalykų mokymo, kryptingo meninio ugdymo, dvikalbio ugdymo ir kt.;

24.23. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tikslų, būdų ir formų;

24.24. ugdymo turinio planavimo principų ir laikotarpių bei ugdymo turinio dokumentacijos tvirtinimo ir derinimo:

24.24.1. mokytojų parengti planai gali būti keliami į e-dienyną;

24.24.2. atsiradus mokyklos ugdymo plane nenumatytiems atvejams, mokykla ugdymo proceso metu koreguoja ugdymo plano įgyvendinimą ir/arba mokinio individualų ugdymo planą priklausomai nuo turimų lėšų, išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti;

24.24.3. ugdymo turinys mokykloje planuojamas Bendrųjų ugdymo planų nurodytam mokymosi dienų skaičiui ir remiantis Bendruosiuose ugdymo planuose nurodytu dalyko programai skiriamų valandų (pamokų) skaičiumi. Ugdymo planus, dalykų modulių programas, pritaikytas ir individualizuotas programas rengia ir detalizuoja mokytojai;

24.24.4. ugdymo turinio dokumentacija:

Programos, ilgalaikiai planai	Rengia	Suderina	Tvirtina	Data	Norminis dokumentas, rekomendacijos, pagal kurias rengiamos programos, planai
Dalykų ilgalaikiai planai (metams)	Dalykų mokytojai	Dalykų metodinės grupės	Mokyklos direktorius	Iki rugpjūčio 31 d.	Bendrosios programos

		pirmininkas, kuruojantis direktorius pavadootojas ugdymui			
Klasių vadovų planai (metams)	Klasių vadovai	Kuruojantis direktorius pavadootojas ugdymui	Mokyklos direktorius	Iki rugsėjo 10 d.	
Dalykų modulių programos (ne mažiau kaip 17 val.)	Mokytojas, jei nėra ŠMM patvirtintų	Dalykų metodinės grupės pirmininkas, kuruojantis direktorius pavadootojas ugdymui	Mokyklos direktorius	Iki rugsėjo 31 d.	Bendrosios programos
Neformalaus švietimo programos (metams)	Būrelio vadovas	Kuruojantis direktorius pavadootojas ugdymui	Mokyklos direktorius	Iki rugsėjo 10 d.	Mokyklos veiklos programa
Pritaikytos ir individualizuotos programos (pusei metų)	Dalyko mokytojas, padedant specialiajam pedagogui	Vaiko gerovės komisijos pirmininkas	Mokyklos direktorius	Iki rugsėjo 10 d.	Bendrosios programos
Individualios dalykų mokymo programos (mokymui namuose)	Dalyko mokytojas	Direktorius pavadootojas ugdymui	Mokyklos direktorius		Bendrosios programos

24.24.5. rekomenduojama keliems, to paties dalyko mokytojams, dirbantiems paralelinėse klasėse, ilgalaikį planą rengti kartu. Rengiant jį individualiai būtina suderinti tarpusavyje;

24.24.6. Pagal poreikį, vadovaudamiesi ilgalaikiu planu, mokytojai gali rengti etapo (ciklo) planus.

24.24.7. Pamokų planus, kuruojantiems mokyklos vadovams rekomendavus, rengia jauni specialistai, mokytojai, kuriems reikia pagalbos planuojant veiklą pamokoje, mokytojai, vedantys atviras pamokas.

25. 2018 m. birželio 26 d. Mokyklos tarybos posėdyje (Protokolas 1-3) suderinta:

25.1. ugdymo turinio inovacijų, skatinančių proceso modernizavimo įgyvendinimas (pavyzdžiui, nacionalinių ir tarptautinių projektų išbandymo, įgyvendinimo ir pritaikymo prie konkrečios mokyklos konteksto);

25.2. vasaros atostogų pradžia;

25.3. mokinių skaičius neformaliojo švietimo grupėje;

25.4. socialinės-pilietinės veiklos organizavimas mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą;

25.5. LIONS QUEST programos įgyvendinimas;

25.6. laikinųjų grupių dydis ir sudarymo principai;

- 25.7. mokyklos ugdymo plano tikslai, nuostatos, principai;
- 25.8. vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo ypatumai;
- 25.9. mokiniui siūlomų papildomai pasirinkti dalykai, dalykų moduliai, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir šių dienų aktualijas;
- 25.10. nepamokinės veiklos organizavimas;
- 25.11. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo laikotarpių;

III SKIRSNIS

MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS MOKYKLOJE

26. Mokykla, įgyvendindama pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017. „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“.

27. Mokiniais sudarytos sąlygos mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų pagarba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje. Saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia Mokyklos vaiko gerovės komisija, kuri vadovaujasi Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

28. Mokykla į ugdymo turinį integruoja *socialinio ir emocinio ugdymo programą LIONS QUEST „Paauglystės kryžkelės“*, priešmokykliniame ugdyme – programą „Zipio draugai“, pradiniame ugdyme - programą, patvirtintą mokyklos direktoriaus įsakymu, apimančia patyčių, smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą. Programos 1-10 klasėse laintegruojamos į klases valandėles.

29. Mokykla, kurdamą ir puoselėdamą psichologiškai sveiką ir saugią aplinką užtikrina tinkamą ir savalaikį reagavimą į patyčių ir smurto apraiškas, taiko priemones, numatytas Mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos apraše. Mokytojai per pirmą pamoką, o klasių vadovai per pirmą klases valandėlę mokinius supažindina su elgesio taisyklėmis, aptaria bendravimo, bendradarbiavimo su bendraklasiais, pedagogais, kitais mokyklos darbuotojais principus, suteikia informaciją, kur kreiptis, iškilus vienai ar kitai problemai.

30. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama *Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa*, pavirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK – 494. Programa integruojama į pasaulio pažinimo, gamtos ir žmogaus, biologijos, chemijos, dorinio ugdymo, technologijų pamokas, klases valandėles.

31. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“. Programa integruojama į pasaulio pažinimo, gamtos ir žmogaus, biologijos, chemijos, dorinio ugdymo, technologijų pamokas, klases valandėles, įgyvendinama netradicinio ugdymo dienomis.

32. Mokykla planuoja ir organizuoja kryptingus sveikos gyvensenos, sveikatos saugojimo ir stiprinimo renginius: Judėjimo dieną, „Solidarumo bėgimą“, krepšinio, futbolo turnyrus, paskaitas – praktinius užsiėmimus, organizuojamos orientavimosi varžybos, dalyvaujame Visuomenės sveikatos biuro organizuojamose akcijose, renginiuose ir kt.

33. Mokiniamis sudaryta galimybė prieš pamokas ar/ir/tarp jų užsiimti fiziškai aktyvia veikla, kuri praplečia kūno kultūros pamokų turinį, žaidžiant stalo tenisą, krepšinį, badmintoną mokyklos salėje, stadione, esant palankioms oro sąlygoms, rekomenduojama 1 pertrauką (pradinių klasių mokiniams kartu su mokytoja) praleisti gryname ore.

34. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui ugdytis bendrąsias kompetencijas, aktyviai veikti, tyrinėti, bendrauti ir bendradarbiauti įvairiose veiklose, fizinėse ir virtualiose aplinkose, dalį formaliojo ir neformaliojo švietimo veiklų organizuodama už klasės ribų (mokyklos parkelyje, stadione, kitose mokyklos erdvėse, gamtoje, muziejuose ir kt.).

IV SKIRSNIS

PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

35. Mokyklos ugdymo turinyje susiejamos formaliosios socialinio ugdymo pamokos (istorija, geografija, pilietinis ugdymas) su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis:

35.1. pažintinėmis ir kultūrinėmis veiklomis, sudarant galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamose programose ir renginiuose. Dalyvaudami šiose veiklose, mokiniai turi kūrybiškas galimybes gilinti savo žinias, tobulinti pažintines kompetencijas ir ugdytis vertybines nuostatas;

35.2. skatinančiomis pilietinį įsitraukimą, ugdančiomis gebėjimą priimti sprendimus ir motyvaciją dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veiklose. Mokiniamis sudaroma galimybė bendradarbiauti su įvairiomis vaikų ir jaunimo organizacijomis, interesų grupėmis, valdžios ir savivaldos institucijomis;

35.3. padedančiomis mokiniams ugdytis medijų ir informacinę raštingumą;

35.4. socialinėmis (karitatyvinėmis) veiklomis, padedančiomis mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas.

36. Mokiniui, kuris mokosi pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programas pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma, sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių ir paskirstomos taip:

Eil. Nr.	Veikla	Data (dienų/valandų skaičius)	Klasės
1.	Mokslo ir žinių diena	2018-09-03 (3 val..)	1–9 kl.
2.	Sporto ir sveikatingumo diena	2018-09 mėn. (1 d.)	1–9 kl.
3.	Pyrago diena	2018-11 mėn. (2 val.)	1–9 kl.
4.	Karjeros diena	2019-04 (1 d.)	1–9 kl.
5.	Teatro festivalis „Mažasis obuoliukas“	2019-03 mėn. (1 d)	1–4 kl.
6.	Žemės diena	2019-03 mėn. (2 val.)	1–9 kl.
7.	Bendruomenės diena – olimpiadų, konkursų, varžybų, rezultatų apibendrinimas	2019-05 mėn. (4 val.)	1–9 kl.
8.	Mokslo metų užbaigimo diena	2019-06-07 (1 d.) 2019-06-21 (1 d.)	1–4 kl. 1–9 kl.
9-10	Klasės auklėtojo planuojama veikla pagal poreikį (ekskursijos, išvykos, sportiniai renginiai, edukaciniai renginiai ir pan.)	1-2 dienos rugsėjo-gegužės mėn.	1–9 kl.

Pastaba. Dienynuose šiai veiklai skirtus puslapius pildo kultūrinę, meninę, pažintinę kūrybinę, sportinę, prevencinę veiklą organizuojantis mokytojas ir klasės auklėtojas. Klasių vadovai

informaciją apie planuojamas veiklas pateikia kuruojančiam vadovui ne vėliau kaip prieš savaitę iki numatomos veiklos. Šios dienos fiksuojamos Mokyklos mėnesio veiklos plane.

37. Pažintinė veikla organizuojama pagal direktoriaus įsakymu patvirtintus planus.

38. Mokinių socialinė-pilietinė veikla organizuojama vadovaujantis pagrindinio ugdymo programomis ir LR ŠMM Bendrojo ugdymo departamento 2007-08-21 Nr. SR-12-05-69 raštu „Dėl mokinių socialinės veiklos“, Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos „Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašu“, patvirtintu mokyklos direktoriaus 2017-09-12, įsakymu Nr. V-47.

39. Socialinei-pilietinei veiklai skiriama 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Mokinius, nesurinkusius reikiamo valandų skaičiaus, likus 2 savaitėms iki mokslo metų pabaigos klasės vadovas, suderinęs su mokyklos direktoriumi, nukreipia tuo metu mokyklos bendruomenei svarbiai socialinei-pilietinei veiklai.

40. Socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinamos atsižvelgiant į pilietiškumo ugdymą, mokyklos bendruomenės tradicijas, vykdomus projektus ir k. t. Mokiniai socialinę-pilietinę veiklą atlieka savarankiškai arba bendradarbiaudami su socialiniais partneriais.

41. Socialinės-pilietinės veiklos kryptys yra mokinio laisvai pasirenkamos: ekologinė; pedagoginė; pilietinė; visuomeninė.

42. Ugdymo procese per atskirų dalykų pamokas ir kitą ugdomąją veiklą taikomi metodai, kurie motyvuoja mokinius, orientuoja į bendrų kompetencijų ugdymą, skatina mąstymą, plėtoja įgūdžius ir jų panaudojimą įvairiose situacijose, formuoja mokinio pilietinę ir etninę tapatybę, ugdo gebėjimus dirbti įvairiose grupėse.

43. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama dienyne, metinis įvertinimas – įskaityta. Mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kaupia patys.

44. Atliktos socialinės –pilietinės veiklos refleksija vykdoma klasių valandėlėse vasario ir gegužės mėnesiais.

V SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMOSI KRŪVIO REGULIAVIMAS

45. Mokinių mokymosi krūvis reguliuojamas planuojant ir įgyvendinant ugdymo turinį, skiriant namų darbus, organizuojant mokytojų bendradarbiavimą dėl mokinių mokymosi krūvio optimizavimo klausimų, vykdamas mokinių mokymosi krūvio bei mokiniams skiriamų namų darbų stebėseną ir priežiūrą.

46. Namų darbų skyrimą atskiros klasės mokiniams joje dirbantys mokytojai derina tarpusavyje, orientuodamiesi į higienos normas, atsižvelgdami į mokinio galias. Namų darbai turi būti naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi. Atostogų laikotarpiui ir šventinėms dienoms namų darbai neskiriami.

47. Mokiniams, kurie mokosi pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas ir negali tinkamai atlikti namų darbų dėl nepalankių socialinių ekonominių kultūrinių sąlygų namuose, sudaromos sąlygos juos atlikti pailgintos darbo dienos grupėje, skaitykloje.

48. Mokiniams gali būti skiriamas ne daugiau kaip vienas kontrolinis darbas per dieną, 3 – per savaitę. Kontroliniai darbai negali būti rašomi po ligos, atostogų, nerekomenduojami po šventinių dienų. Kontrolinių darbų atlikimo laiką derina atskiroje klasėje dirbantys mokytojai, tai fiksuodami e-dienyne. Apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. Mokiniams turi būti aišku, ką jie turi mokėti, ką pasiekti ir kaip bus vertinama. Prieš vykdamas kontrolinį darbą, skiriamas laikas išeitos medžiagos kartojimui, įtvirtinimui.

49. Mokiniais, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, suderinus su mokyklos taryba, mokinių tėvais, skiriamas didesnis nei privalomas minimalus pamokų skaičius. Rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę gali būti ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte.

50. Mokymosi pagalbai, atsižvelgiant į mokinių poreikius, skiriama trumpalaikių, ilgalaikių konsultacijų. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) per elektroninę dieną, individualių pokalbių metu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, daromą pažangą.

51. Mokiniai, besimokantys pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (pvz., dailės, muzikos, sporto), mokyklos direktoriaus įsakymu gali būti atleidžiami nuo atitinkamo privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šios programos turi derėti su programų turiniu. Pagal mokykloje galiojančią tvarką numatoma, kaip bus atsiskaitomi mokinių pasiekimai.

52. Mokiniui, nesutinkančiam atsiskaityti arba be pateisinamos priežasties neatvykstančiam atsiskaityti, gali būti atšauktas mokyklos direktoriaus įsakymas dėl atleidimo nuo privalomo menų (muzikos, dailės) ar kūno kultūros lankymo.

53. Mokyklos vadovas nustato nedalyvaujančių pamokose mokinių saugumo užtikrinimo priemones.

54. Mokiniui, išvykstant mokytis į sanatorijos mokyklą ar stacionarinę asmens sveikatos priežiūros įstaigą, tėvai, (globėjai, rūpintojai) mokyklos direktoriui pateikia gydytojo siuntimo kopiją ir prašymą dėl išvykimo gydytis. Laikinas mokinio išvykimas gydytis ir mokytis įforminamas mokyklos direktoriaus įsakymu.

55. Per dieną 1 klasės mokiniams skiriamos ne daugiau kaip 5 pamokos, 2–4 klasių – ne daugiau kaip 6 pamokos, 5–10 klasių mokiniams – ne daugiau kaip 7 pamokos.

56. Už mokinių mokymosi krūvio reguliavimą, tos pačios klasės mokytojų bendradarbiavimo organizavimą, sprendžiant mokinių mokymosi motyvacijos ir mokymosi krūvio reguliavimo klausimus, mokinių mokymosi krūvio ir mokiniams skiriamų namų darbų stebėseną ir kontrolę atsakingi pavaduotojai ugdymui, metodinių grupių pirmininkai.

VI SKIRSNIS

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

57. Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro patvirtintais teisės aktais, reglamentuojančiais bendrojo ugdymo programose dalyvaujančių mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą, vertinimo rezultatų panaudojimą ir aptariami metodinėse grupėse, fiksuojami mokomųjų dalykų ilgalaikiuose planuose.

58. Mokytojas planuoja mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą vadovaudamasis Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos direktoriaus 2017 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-59;

59. Mokykla, siekdama mokiniams padėti pasiekti aukštesnių ugdymosi rezultatų, teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį, stebėti daromą pažangą, laiku suteikti pagalbą įgyvendina Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos Mokinių asmeninės pažangos stebėjimo, fiksavimo, pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto mokyklos direktoriaus 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-62. nuostatas.

60. Mokiniai, besimokantys pagal pradinio ugdymo programą, vertinami taikant nepažyminę vertinimo sistemą, įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui, nepasiekusiam patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“.

61. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą, pasiekimams vertinti taikoma 10 balų vertinimo sistema, pilietiškumo pagrindai, žmogaus sauga, dorinis ugdymas – įskaita.

62. Mokytojas, planuodamas pirmos klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą, susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis – išvada apie vaiko pasiekimus.

63. Dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje e-dienyno skiltyje, nurodant padaryta ar nepadaryta pažanga: „p. p.“ arba „n. p.“.

64. Mokinių, besimokančių dalykų modulius, pasiekimai pusmečio eigoje vertinami kaupiamuoju vertinimu, įvertinimai įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pusmečio pasiekimų įvertinimą.

65. Specialiosios medicininės grupės mokinių pasiekimai pažymiais nevertinami, įvertinimai dienyne žymimi „įsk“ arba „neįsk“.

66. Mokinių pusmečio pažymių (įvertinimų) minimalus kiekis priklauso nuo dalyko savaitinių valandų:

66.1. jei dalykui mokyti skirta 1-2 pamokos per savaitę, parašomi ne mažiau kaip 3 pažymiai;

66.2. jei 3-4 pamokos – ne mažiau kaip 5 pažymiai;

66.3. jei 5 pamokos – ne mažiau kaip 7 pažymiai.

67. Dalyko mokytojas pritaiko mokymą pagal mokinio gebėjimus, kad jis galėtų siekti aukštesnių rezultatų.

68. Jeigu mokinys:

68.1. neatliko mokyklos numatytos vertinimo užduoties (kontrolinio darbo ar kt.), jis turi atsiskaityti dviejų savaitių laikotarpyje. Iki mokiniui atsiskaitant, esant poreikiui, suteikiama mokymosi pagalba, skiriant konsultacijas. Jeigu mokinys ugdymo laikotarpiu per mokyklos numatytą laiką neatsiskaitė ir nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, jo pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“;

68.2. neatliko mokyklos numatytu laiku vertinimo užduočių (kontrolinių darbų ir kt.) dėl svarbių, mokyklos vadovo pateisintų priežasčių (pavyzdžiui, ligos), ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojamas įrašas „atleista“. Tokiais atvejais mokiniams, sugrįžusiems į ugdymo procesą, turi būti suteikta reikiama mokymosi pagalba.

69. Jei mokykla dalyvauja Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime, pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio (pusmečio) įvertinimą.

70. Rugsėjo mėnesį mokiniams, pradantiems pagrindinio ugdymo programą bei naujai atvykusiems mokyti, skiriamas 1 mėnesio adaptacinis laikotarpis. Šiuo laikotarpiu pažymiai nerašomi, pasiekimai vertinami ideografinio vertinimo principu. Pagrindinio ugdymo programos mokinius mokytojas gali vertinti už aukštus pasiekimus. Norint išsiaiškinti mokinių ugdymosi pasiekimus, taikomi individualūs mokinių pažinimo metodai.

71. Mokiniai ir jų tėvai su mokyklos pasiekimų vertinimo tvarka supažindinami mokslo metų pradžioje: mokiniai (pasirašytinai) – pirmųjų pamokų metu, tėvai – susirinkimų, individualių pokalbių metu, elektroniniame dienyne, mokyklos internetinėje svetainėje.

72. Mokinių žinių vertinimas fiksuojamas e-dienyne. Elektroninį dienyną mokytojai pildo vadovaudamiesi Mokyklos elektroninio dienyno tvarkymo nuostatais, patvirtintais Mokyklos direktoriaus 2011 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. V-76.

73. Klasės vadovas pirmojo tėvų susirinkimo metu išsiaiškina, kiek tėvų klasėje neturi galimybės naudotis elektroniniu dienynu ir kas mėnesį išspausdina mokinio pažangumo ir lankomumo ataskaitas.

VI SKIRSNIS

MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS

74. Mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo galias ir siekti kuo aukštesnių pasiekimų.

75. Mokykla, siekdama gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

75.1. nuolat stebi ugdymosi procesą, laiku nustato, kokios reikia pagalbos ir teikia ją mokiniams pamokose, skiria ilgalaikes ir trumpalaikes konsultacijas, dalija mokinius į mažesnes grupes;

75.2. kartą per mėnesį pavaduotojai ugdymui daro analizę (pagal kuruojamas klases), kartu su mokytojais, klasės vadovais priima reikiamus sprendimus. Du kartus per metus mokinių pasiekimai analizuojami Mokytojų tarybos posėdžiuose, mokiniai savo pažangą analizuoja klasės valandėlių metu, individualių pokalbių metu (mokinys, klasės vadovas, tėvai (globėjai/rūpintojai), dalyko mokytojas);

75.3. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais) vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis;

75.4. sudaro galimybes mokytojams tobulinti profesines žinias, ypatingai dalykines kompetencijas ir gebėjimus, individualizuoti ugdymą, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams.

76. Mokykloje stebimas kiekvieno mokinio mokymosi procesas. Dalyko mokytojai nustatę kylančius sunkumus (mokinys dažnai neatlieka namų darbų, praleidžia pamokas be pateisinamos priežasties, vengia dirbti pamokoje, nesilaiko susitartų atsiskaitymo terminų, du kartus iš eilės gauna nepatenkinamus įvertinimus ir kt.) nedelsiant reaguoja:

76.1. organizuoja individualų pokalbį su mokiniu ir kartu su juo priima sprendimą dėl pagalbos teikimo;

76.2. apie atsiradusius mokymosi sunkumus informuoja klasės vadovą, tėvus (globėjus/rūpintojus): parašo komentarą e-dienyne, apie iškilusias problemas praneša telefonu;

76.3. kreipiasi į mokyklos švietimo pagalbos specialistus, direktoriaus pavaduotoją ugdymui ir kartu priima sprendimus dėl mokymosi pagalbos teikimo;

76.4. esant reikalui, kviečiamas vaiko gerovės komisijos posėdis, kuriame dalyvauja mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai) ir kartu tariamasi dėl pagalbos teikimo.

77. Mokiniams mokymosi pagalba teikiama skiriant ilgalaikes, trumpalaikes konsultacijas po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, kai mokinys gauna kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus, kai mokinio pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose ir mokinys nedarą pažangos, kai per Nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą mokinys nepasiekia patenkinamo lygmens, kai mokinys demonstruoja aukščiausio lygmens pasiekimus, po motyvuoto kelių iš eilės dalyko pamokų praleidimo (liga ir pan.).

78. Trumpalaikės konsultacijos fiksuojamos lapuose, pasirašant konsultacijose dalyvavusiems mokiniams.

79. Mokymosi pagalba mokiniams teikiama šiais būdais:

79.1. dalyko mokytojas teikia pagalbą pamokoje:

79.1.1. remdamasis grįžtamojo ryšio informacija (pamokos pabaigoje organizuojama refleksija, baigus pamokų etapą, skyrių, pusmetį, mokslo metus – įsivertinimas), mokiniams teikia konsultaciją pamokoje: koreguoja mokymą(si), pritaikydamas tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas, individualiai konsultuoja mokini;

79.1.2. organizuoja pagalbą kitiems mokiniams pasitelkdamas gabiuosius mokinius;

79.2. dalyko mokytojas konsultuoja ne pamokų metu:

79.2.1. kai mokinio kontrolinis darbas (ar kitas atsiskaitomasis darbas) įvertintas nepatenkinamai ar/ir jis nesupranta pamokos medžiagos, mokytojui su mokiniu suderinus laiką, spragoms pašalinti skiriamos 1-2 konsultacijos. Mokiniui konsultacijos yra neprivalomos:

79.2.2. kai du ar daugiau kontroliniai darbai (ar kiti atsiskaitomieji darbai) įvertinti nepatenkinamai, skiriamos 3-5 konsultacijos, mokiniui šios konsultacijos yra privalomos;

79.2.3. kai mokinio pusmečio pažymys yra nepatenkinamas, kai mokinys nedaro pažangos, sudaroma raštiška trišalė sutartis (mokytojas, mokinys, tėvai (globėjai, rūpintojai) spragoms pašalinti;

79.3. švietimo pagalbos specialistų teikiamos priemonės:

79.3.1. vykdo mokinių lankomumo stebėseną;

79.3.2. vykdo mokinių pažangumo stebėseną;

79.3.3. teikia visokeriopą pagalbą mokiniams, klasių vadovams, tėvams (globėjams/rūpintojams);

79.3.4. vykdo mokiniams mokymosi pasiekimų gerinimo ir mokymosi pagalbos teikimo tyrimus.

80. Pusmečių pabaigoje direktoriaus pavaduotojai ugdymui atlieka panaudotų priemonių poveikio analizę.

81. Mokykloje teikiama pagalba mokiniams ruošiant namų darbus: 1–4 klasių mokiniai, lankantys pailgintos darbo dienos grupę, namų darbų užduotis atlieka prižiūrimi mokytojo; 5–10 klasių mokiniams sudarytos sąlygos namų darbus atlikti pailgintos darbo dienos grupėje, skaitykloje.

82. Mokykloje už mokymosi pagalbos organizavimą atsakingas asmuo – direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

VII SKIRSNIS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS

83. Neformaliojo vaikų švietimo tikslas – ugdyti vaikų asmenines, socialines, edukacines kompetencijas, tenkinti meninius, sportinius, techninės kūrybos, saviraiškos poreikius. Šio tikslo įgyvendinimui keliami uždaviniai:

83.1. integruoti neformalųjį švietimą į mokyklos bendruomenės gyvenimą;

83.2. ugdyti gebėjimus ir vertybes, kurios būtinos aktyviam mokyklos bendruomenės nariui;

83.3. mokinių žinias, akademinį ugdymą, patirtį, įgytą pamokose, pritaikyti neformaliajame švietime;

83.4. derinti neformaliojo švietimo procese įgytus įgūdžius su mokinių žiniomis.

84. Neformaliojo švietimo veikla mokiniams yra neprivaloma ir laisvai pasirenkama iš mokyklos pasiūlyto sąrašo. Neformaliajam švietimui skiriamos valandos:

Eil. Nr.	Būrelio pavadinimas	1 kl.	2 kl.	3 kl.	4 kl.	5 kl.	6 kl.	7 kl.	8 kl.	9 kl.	Viso
1	Spporto būrelis		0,5	0,5	1						2
2	Šokių studija	1		1		2					4

3	Choras, ansamblis		1		1					2
5	Dailės studija			0,5	0,5					1
6	Maži stebuklai	0,5	0,5							1
7	Smagūs moksliniai eksperimentai				1					1
8	Trimitininkų būrelis		0,5	0,5			1			2
9	Drama		0,5				0,5			1
10	Muzikos klubas							0,5	1,5	2
11	Skautai						1			1
12	Mokinių taryba						1	1	1	3
13	Medžio darbai							1	1	2
14	Dizaino studija							1	1	2
15	Dainavimo studija					1	1	1	1	4
16	Valančiukai						1			1
17	Dailės studija		0,5						1	1,5
18	Robotai		0,5	0,5	0,5				0,5	2
19	Sporto būrelis					1				1
20	Sporto būrelis					1				1
21	Sporto būrelis						0,5		0,5	1

85. Mokiniai užsiėmimus renka ir mokytojai patikslintus mokinių sąrašus direktoriaus pavadootojui ugdymui, atsakingam už neformalųjį švietimą, pateikia iki rugsėjo 7 d. Neformaliojo švietimo veikla įrašoma į neformaliojo švietimo tvarkaraštį, organizuojama po pamokų, vykdoma patraukliose ir saugiose mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus.

86. Atsižvelgiant į mokyklos mokinių skaičių, neformaliojo vaikų švietimo grupės gali būti sudarytos ne tik iš paralelių, bet ir iš gretimų ar tos paties ugdymosi koncentro mokinių. Mokinių skaičius neformaliojo švietimo grupėje ne mažesnis kaip 12 mokinių. Atsižvelgiant į būrelio veiklos specifiką mokinių skaičius gali būti mažesnis.

87. Veiklai įgyvendinti skiriamos valandos, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę. Valandos nustatomos ugdymo programai metams.

88. Mokinių atostogų metu moksleiviai gali naudotis mokyklos biblioteka, skaityklos paslaugomis, kitomis mokyklos erdvėmis.

89. Neformalusis švietimas organizuojamas laikantis tęstinumo principo, mokyklos tradicijų, mokyklos tikslų. Atsižvelgiant į susiklosčiusias mokyklos tradicijas, finansines galimybes, neformaliajam vaikų švietimui vykdyti, mokinių poreikius valandos pirmiausia skiriamos mokinių gausiausiai pasirenkamoms programoms.

90. Mokinių pageidavimai dėl neformaliojo vaikų švietimo veiklos kitiems mokslo metams analizuojami gegužės mėnesį, tiriama užsiėmimų paklausa ir poreikis.

91. Neformaliojo švietimo programos būrelio vadovas rengia birželio mėnesį ir iki rugsėjo 1 d., suderinęs su direktoriaus pavadootoju ugdymui, teikia tvirtinti direktoriui.

92. Neformaliojo švietimo užsiėmimai fiksuojami elektroniniame dienyne. Užsiėmimo trukmė 45 minutės.

VIII SKIRSNIS

UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

93. Visų dalykų mokytojai ugdo tiek dalykines, tiek bendrąsias mokinių kompetencijas.

94. Į mokyklos ugdymo turinį (mokomųjų dalykų, klasės vadovų darbą, socialinio pedagogo, visuomenės sveikatos specialisto, neformaliojo švietimo veiklas) integruojama:

94.1. *Žmogaus saugos bendroji programa*, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159 „Dėl Žmogaus saugos bendrosios programos patvirtinimo“ (pradinių klasių mokytojai savo nuožiūra integruoja į dalykų turinį);

94.2. *Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa*, patvirtinta LR ŠMM 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494 (integruojama į gamtos ir žmogaus, biologijos, chemijos, etikos, tikybos pamokas ir klasės valandėles, organizuojamus renginius, veiklas vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, socialinis pedagogas, psichologas);

94.3. *Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa*, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 (integruojama į pasaulio pažinimo, gamtos ir žmogaus, biologijos, chemijos, etikos, tikybos, technologijos pamokas, klasės valandėles, neformalųjį švietimą, įgyvendinama netradicinio ugdymo dienomis, veiklas vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, socialinis pedagogas, psichologas);

94.4. *Ugdymo karjerai programa*, patvirtinta LR ŠMM 2014-01-15 įsakymu Nr. V-72, (integruojama į visų dalykų pamokas, klasės valandėles, neformaliojo švietimo užsiėmimus, įgyvendinama netradicinio ugdymo dienomis. Ugdymo karjerai veiklas vykdo bibliotekininkas, psichologas, socialinis pedagogas);

94.5. *Pagrindinio ugdymo Etninės kultūros BP*, patvirtinta LR ŠMM 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 (integruojama į dailės, muzikos, lietuvių kalbos, užsienio kalbos, etikos, tikybos, istorijos, technologijos pamokas).

94.6. Socialinio ir emocinio ugdymo programą LIONS QUEST 5–10 klasėse (integruojama į klasės valandėles).

95. Mokykloje vykdoma tarpdalykinė integracija:

95.1. įgyvendinamas informacinių komunikacinių technologijų ugdymas pradinėse klasėse. Mokoma informacinių komunikacinių technologijų pradmenų per dalykų pamokas mokytojo nuožiūra atsižvelgiant į mokinių amžių (projektinėje veikloje, popamokinėje veikloje ir kt.);

95.2. 8 klasėse vieną pusmetį integruojama anglų k. ir IT;

95.3. kelių mokytojų susitarimu ugdymo proceso metu nedidinant mokiniams krūvio organizuojamos integruotos pamokos.

96. Veikla planuojama, fiksuojama dalykų ilgalaikiuose planuose bei klasių vadovų, specialistų veiklos planuose, elektroniniame dienyne. Dalykų, ar jų dalies turinio integracija ir integruojamų pamokų temos aptariamos metodinėse grupėse. Integruojamos pamokos (temos) nurodomos Mokyklos mėnesio veiklos planuose. Mokytojai elektroniniame dienyne fiksuoja datą ir integruojamą temą, jei integruojama programa į dalyko turinį; jei integruojamas kelių dalykų turinys ir pamokoje dirba keli mokytojai, integruojamų dalykų pamokų turinys įrašomas tų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose; klasių vadovai, klasių vadovų veiklos planuose įrašo atitinkamą programos turinį.

97. Mokykla 1 kartą per pusmetį analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytų rezultatų ir priima sprendimus dėl tolesnio turinio integravimo tikslingumo.

98. Integruojamų programų įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos direktoriaus pavaduotojai ugdymui.

IX SKIRSNIS DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

99. Intensyvinant atskiro dalyko ar kelių dalykų mokymą negali būti viršijamas maksimalus mokiniui privalomų pamokų skaičius per savaitę.

100. Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą, mokykla intensyvina šių dalykų mokymą:

100.1. Žmogaus sauga:

100.1.1. 5-6 klasių kursas intensyvinamas 5 klasėje, skiriant 1 savaitinę valandą per mokslo metus;

100.1.2. 7-8 klasių kursas intensyvinamas 7 klasėje, skiriant 1 savaitinę valandą per mokslo metus.

101. Mokykla, organizuodama ugdymo procesą, intensyvina lietuvių kalbos, matematikos, užsienio kalbų, gamtos mokslų, technologijų mokymą per dieną. Intensyvinant mokymąsi per dieną dalykui mokytis galima skirti ne vieną, o keletą vieną po kitos vykstančių pamokų.

102. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, priima mokykla, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius.

X SKIRSNIS UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

103. Diferencijavimas, individualizavimas – ugdymo turinio pritaikymas skirtingų sugebėjimų lygio mokiniams.

104. Dalyko mokytojas pamokoje pritaiko mokiniui mokymosi uždavinius ir užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, tempą, mokymosi aplinką, skiriamą laiką, atsižvelgdamas į mokinių turimą patirtį, interesus, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygį ir kt.

105. Ugdymo turinio diferencijavimas taikomas mokinių grupėms pritaikant įvairias mokymosi strategijas tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji darbai ir kt.), sudarant mišrias arba panašių polinkių, interesų mokinių grupes, suskirstant mokinius į mišrias įvairių sugebėjimų grupes, kuriose daugiau gebantys mokiniai padeda mažiau patyrusiems.

106. Diferencijavimas vykdomas, panaudojant valandas, skirtas mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti:

106.1. per vieną matematikos ir lietuvių kalbos ir literatūros pamoką 7 ir 8 klasėse mokiniai dalijami į grupes pagal jų gebėjimus;

107. anglų kalbos mokymui 5 klasėje, skiriant 0,5 val. gabių mokinių mokymui.

XI SKIRSNIS MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

108. Individualaus ugdymo planas sudaromas:

108.1. mokiniui, kuris patiria mokymosi sunkumų;

108.2. mokiniui, kuris itin sėkmingai mokosi, siekia pagerinti vieno ar kelių dalykų pasiekimus;

108.3. mokiniui, kuris mokosi namuose;

108.4. mokiniui, grįžusiam (atvykusiam) mokytis iš užsienio.

109. Individualaus ugdymo planas sudaromas rašytine forma vienam mokslo metų pusmečiui arba kaip rekomenduoja medikų pažyma (mokymas namuose).

110. Mokinio individualaus ugdymo planas sudaromas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokyklos vadovams, švietimo pagalbos specialistams.

111. Individualiame ugdymo plane numatomi mokymo(si) uždaviniai, mokymosi pagalba, mokinio ir mokinio tėvų indėlis į mokinio mokymąsi, apibrėžiami sėkmės kriterijai, nurodomi mokomieji dalykai ir jiems skiriamų valandų skaičius per savaitę.

112. Individualaus plano sudarymą organizuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

XII SKIRSNIS

MOKYKLOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

113. Bendradarbiavimo formos planuojant, įgyvendinant ugdymo procesą, priimant sprendimus:

113.1. klasės tėvų susitikimai (vyksta ne rečiau, kaip 3 kartus per mokslo metus);

113.2. atvirų durų dienos. Jų metu tėvai aptaria vaiko mokymo(si) pasiekimus, pažangą, aktualius klausimus su klasių vadovais, dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais, administracija. Tėvai išsako savo lūkesčius, pageidavimus, teikia siūlymus;

113.3. veikla darbo grupėse (planuojant mokyklos veiklą);

113.4. tėvų įtraukimas į popamokinę, projektinę veiklą;

113.5. tėvų dalyvavimas mokyklos taryboje, pasitarimuose, posėdžiuose, *Aktyvių tėvų klubo*, klasių bendruomenių veiklose;

113.6. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas apie ugdymo(si) pasiekimus, gebėjimus, pažangą, elgesį, mokymo(si) pagalbos teikimą elektroniniame dienyne, individualių pokalbių, telefoninių pokalbių metu;

113.7. naujausios informacijos apie mokyklos veiklą talpinimas mokyklos tinklalapyje;

113.8. šviečiamojo pobūdžio paskaitų tėvams organizavimas.

114. Informaciją mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) gali teikti: socialinis pedagogas, būrelio vadovas, mokyklos sveikatos priežiūros specialistas, logopedas, psichologas, specialusis pedagogas, direktorius ir direktoriaus pavaduotojai ugdymui. Šie asmenys informaciją teikia individualiai, esant reikalui ar tėvams pageidaujant.

XIII SKIRSNIS

ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

115. Mokykla apie atvykusį mokinį, baigusį užsienio valstybės pagrindinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinę bendrojo ugdymo programą), informuoja Marijampolės savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros, ir sporto departamento Švietimo skyriaus įgaliotą asmenį ir numato atvykusio mokyti asmens tolesnio mokymosi perspektyvą, kurios tikslas – veiksmingai reaguoti į atvykusio mokyti asmens poreikius ir, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais atstovais, sudaryti mokiniams galimybes sklandžiai integruotis į Lietuvos švietimo sistemą:

115.1. mokykla, priimdama mokinį, pripažįsta mokinio mokymosi rezultatus pagal pateiktus dokumentus ir juos įskaito;

115.2. išklauso atvykusiųjų asmenų lūkesčius ir norus dėl mokymosi kartu su bendraamžiais, švietimo pagalbos poreikio ar poreikio tam tikrą dalį laiko intensyviai mokytis lietuvių kalbos;

115.3. aptaria mokyklos teikiamos pagalbos formas ir būdus; mokyklos, mokinio ir tėvų išipareigojimus.

116. Jei nustatoma, kad mokinio pasirengimo lygis neatitinka konkrečios klasės ugdymo programos reikalavimų, jam siūloma mokytis viena klase žemiau ir pagal poreikį skiriamos atskiros konsultacinės valandos iš mokinio poreikiams tenkinti skirtų valandų.

117. Mokykla parengia atvykusio mokinio integracijos į mokyklos bendruomenę planą, kuriame:

117.1. organizuoja konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti;

117.2. skiria mokinius savanorius, padėsiančius atvykusiam mokiniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą;

117.3. numato adaptacinio laikotarpio orientacinę trukmę. Jos metu mokinio pasiekimai pažymiais nevertinami, fiksuojama mokinio daroma pažanga;

117.4. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusi mokinio ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais);

117.5. siūlo neformaliojo švietimo veiklas, kurios padėtų mokiniui greičiau integruotis;

117.6. kai mokinys nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, organizuoja jo lietuvių kalbos mokymąsi intensyviu būdu (išlyginamosiose klasėse, grupėse ar kitomis formomis), kartu užtikrina, kad dalį laiko jis mokytųsi kartu su bendraamžiais. Intensyviai lietuvių kalbos mokoma(si) iki vienerių metų (išimtiniais atvejais ir ilgiau), o pagalbos teikimas numatomas keleriems (2–4) metams.

XIV SKIRSNIS

MOKYMOŠI ORGANIZAVIMAS IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE

118. Mokykla rengia išlyginamosios grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

118.1. mokiniai išlyginamojoje grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (lietuvių kalbos, kitų kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tiksliajū mokslų) dalykų ar vieno dalyko;

118.2. grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius per savaitę neviršytų 28 pamokų. Neformaliojo švietimo pamokų (arba veiklų), skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 10 pamokų per savaitę;

118.3. mokiniams ugdymo plane gali būti siūloma įvairiū dalykų moduliū: pasiekimū spragoms kompensuoti, dalyko žinioms ir gebėjimams gerinti, naujam dalyko turiniui išmolti ir kt.

119. Mokykla bendradarbiauja su išlyginamojoje grupėje besimokančiųjų tėvais (globėjais, rūpintojais), nuolat teikia informaciją apie mokinių daromą pažangą.

120. Lietuvių kalbos mokoma vadovaujantis Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupiū lietuvių kalbos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006

m. birželio 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1216 „Dėl Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programos patvirtinimo“.

XV SKIRSNIS LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

121. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programas, nustato laikinosios grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis nei nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

122. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė dalijama į grupes arba sudaromos laikinosios grupės:

122.1. doriniam ugdymui 1–9 klasėse, tos pačios klasės mokiniams pasirinkus tikybą ir etiką. Minimalus mokinių skaičius grupėje – ne mažiau 8 mokiniai. Esant mažesniai mokinių skaičiui laikinoji grupė sudaroma iš paralelinių klasių mokinių;

122.2. užsienio kalbų (I – osios ir II – osios) mokymui, jei 2–4 klasėje mokosi ne mažiau kaip 20 mokinių, –9 klasėje – ne mažiau kaip 21 mokiniams;

122.3. technologijų ir informacinių technologijų dalykams mokytis, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma, jei klasėje daugiau nei 21 mokiniams;

122.4. diferencijuotam lietuvių kalbos ir matematikos mokymui 7 ir 8 klasėse, anglų k. mokymui – 5 klasėje;

122.5. klasė dalijama į grupes ir sudaromos grupės mokymosi, švietimo pagalbai teikti panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir pasiekimams gerinti skirtas pamokas.

XVI SKIRSNIS MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

123. Mokinių mokymas namie organizuojamas vadovaujantis *Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 ir mokymosi pagal formaliojo švietimo programas formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

124. Mokiniui, negalinčiam mokytis mokykloje (laikinei ar pastoviai) sudaromos sąlygos mokytis savarankiškai namie. Mokymas vykdomas organizuojant pamokas mokinio namuose (esant medicininei pažymai). Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgusi į GKK rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

125. Namie mokomam mokiniui savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu skiriamų pamokų skaičius:

Klasės	1-3	4	5-6	7-8	9
Savaitinės pamokos	9	11	12	13	15

126. Mokiniui, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo pritaikytą ar individualizuotą programas, mokytis namie mokykla skiria 1 ar 2 valandas specialiosioms pamokoms ar pratyboms.

127. Mokyklos direktorius mokinio mokymą namuose įformina įsakymu nurodydamas (suderinus su mokinio tėvais) numatytą mokymosi proceso organizavimo būdą, direktoriaus įsakymu (suderinus su mokinio tėvais) mokinys gali būti atleidžiamas nuo dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros pamokų. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie mokinio nesimokomų

dalykų įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydymo leidimu lankomų mokykloje, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę.

128. Direktorius pavaduotojas ugdymui, suderinęs su mokinio tėvais ir vadovaudamasis UP ir HN reikalavimais, sudaro namuose savarankiško mokymosi organizavimo būdu mokomo mokinio individualų tvarkaraštį. Du kartus per metus mokinio pasiekimai analizuojami Mokytojų tarybos posėdyje.

129. Namuose mokomi mokiniai įrašomi į mokinių sąrašus elektroniniame dienyne, kuriame fiksuojami jų pasiekimai.

XVII SKIRSNIS

MOKYMOSI APLINKOS KŪRIMAS

130. Mokyklos bendruomenė kuria ir palaiko atvirą, ramią, kūrybingą, vertybines nuostatas puoselėjančią, mokinių ir mokytojų mokymuisi palankią edukacinę kultūrą.

131. Pedagogams sudaromos sąlygos mokyklos ugdymo turinį įgyvendinti ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose: muziejuose, parkuose, bibliotekose, Marijampolės PRC, bendradarbiaujančiose švietimo įstaigose, socialinių partnerių įmonėse ir kt, koreguojant ugdymo procesą, pamokų tvarkaraštį.

132. Siekiant netrikdyti ugdymo proceso kitų klasių mokiniams, mokytojai, planuojantys kito pobūdžio ugdomąją veiklą, informuoja kuruojantį vadovą prieš dvi dienas iki numatomo užsiėmimo. Tokiu atveju planuojami laikini pakeitimai pamokų tvarkaraštyje.

133. Mokyklos mokymosi aplinka pritaikyta vykdomų ugdymo bendrųjų programų išskeltiems tikslams siekti.

134. Pedagogams sudaromos galimybės dirbti inovatyviai, aktyviam mokinių ugdymui(si), mokymui(si) individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis, praktinei veiklai naudojant šiuolaikines mokymo technologijas: internetą, interaktyviasias lentas, kompiuterius, daugialypės terpės projektorius, naujas mokymo priemones, vesti pamokas bibliotekoje, skaitykloje, informacinių technologijų kabinete.

II SKYRIUS

PRIEŠMOKYKLINIO IR PRADINIO UGDYMO PROGRAMŲ VYKDYMAS

I SKIRSNIS

PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

135. Priešmokyklinis ugdymas vykdomas vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. V-1106 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 22 d. įsakymo Nr. V-674 redakcija).

II SKIRSNIS

PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

136. Pamokų trukmė 1 klasėje – 35 minutės, 2–4 klasėse – 45 minutės.

137. 1-os klasės mokiniams namų darbų rekomenduojama neskirti (suderinus su tėvais, gali būti skiriami iki 1 val.).

138. Valandos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti skiriamos grupinėms konsultacijoms, mokymosi pagalbai teikti (pvz., gabiems mokiniams, mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, esant žemiems mokymosi pasiekimams).

139. Ugdymo valandų skaičių klasei per savaitę sudaro: privalomų ugdymo valandų skaičius visiems klasės mokiniams, valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, valandos neformaliojo švietimo programoms įgyvendinti, dalyko, kuriam mokytis klasė dalijama į grupes, ugdymo valandos.

140. Ugdymoji veikla (derinant formaliojo ir neformaliojo švietimo programų turinį) per dieną 1 klasėje gali trukti ilgiau nei 5 ugdymo valandas, 2–4 klasėse – 6 valandas. Į šį laiką neįskaičiuojamas pailgintos dienos grupės veiklai organizuoti skirtas laikas.

141. Ugdymo sričių / ugdymo dalykų programų įgyvendinimas:

141.1. Dorinis ugdymas:

141.1.1. tėvai (globėjai) parenka mokiniui vieną iš dorinio ugdymo dalykų: etiką arba tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybą;

141.1.2. mokykloje nesusidarius mokinių grupei etikai arba tikybai mokytis, sudaroma laikinoji grupė iš kelių klasių mokinių;

141.1.3. mokykloje negalint užtikrinti mokinių ar jų tėvų (globėjų) pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, mokiniui įskaitomas tikybos mokymas sekmadieninėje mokykloje ar kitoje tikybos mokymo grupėje pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 31 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus;

141.1.4. dorinio ugdymo dalyką mokiniui galima keisti kiekvienais mokslo metais pagal tėvų (globėjų) parašytą prašymą.

141.2. Kalbinis ugdymas:

141.2.1. siekiant gerinti mokinių lietuvių kalbos pasiekimus, skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo gebėjimai turi būti ugdomi ir per kitų dalykų ar ugdymo sričių ugdomasias veiklas (pvz., naudojant mokomasias užduotis teksto suvokimo gebėjimams, mąstymui ugdyti, kreipiant dėmesį į kalbinę raišką ir rašto darbus);

141.2.2. pirmosios užsienio kalbos mokymas:

141.2.2.1. pirmosios užsienio kalbos mokoma(si) antraisiais–ketvirtaisiais pradinio ugdymo programos metais;

141.2.2.2. užsienio kalbai mokytis visose 2–4 klasėse skiriama po 2 ugdymo valandas per savaitę.

141.3. Socialinis ir gamtamokslinis ugdymas:

141.3.1. gamtamoksliniams gebėjimams ugdytis skiriama 1/2 pasaulio pažinimo dalykui skirto ugdymo laiko. Pagal galimybes, dalį (1/4) dalykui skiriamo laiko ugdymas turėtų vykti tyrinėjimams palankioje aplinkoje, natūralioje gamtinėje (pvz., parke, miške, prie vandens telkinio ar pan.) aplinkoje, laboratorijose;

141.3.2. socialiniams gebėjimams ugdytis pagal galimybes dalis (1/4) pasaulio pažinimo dalyko laiko skiriama ugdymo procesą organizuojant socialinės, kultūrinės aplinkos pažinimui palankioje aplinkoje (pvz., lankantis visuomeninėse, bendruomenių, kultūros institucijose ir pan.).

141.4. Kūno kultūra:

141.4.1. 1-ose, 3-ose, 4-ose klasėse viena kūno kultūros pamoka per savaitę skiriama šokiui;

141.4.2. 2-os klasės mokiniams turi būti sudaryta galimybė mokykloje dalyvauti aktyvaus judėjimo pratybose vieną valandą per savaitę, dalis kūno kultūros pamokų gali būti skirtos plaukimo mokymuisi Marijampolės sporto mokyklos baseine.

141.4.3. siekiant skatinti mokinių fizinį aktyvumą, sveikatinimą, ugdymo proceso metu pagal galimybes organizuojama viena judrioji pertrauka per dieną mokyklos kieme ar kitos fiziniam aktyvinimui skirtos veiklos.

141.5. Meninis ugdymas (dailė ir technologijos, muzika, šokis, teatras):

141.5.1 technologiniam ugdymui skiriama ne mažiau kaip 1/3 dailės ir technologijų dalykui skiriamo laiko;

141.5.2. mokiniai, kurie mokosi pagal neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (pvz., dailės, muzikos, sporto), tėvų pageidavimu mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiami nuo atitinkamo privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo. Šių dalykų mokymosi pasiekimai įskaitomi, jei programų turinys dera su Bendrųjų programų turiniu.

142. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas.

142.1. Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintais teisės aktais, reglamentuojančiais bendrojo ugdymo programose dalyvaujančių mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą, vertinimo rezultatų panaudojimą, ir Bendraja programa.

142.2. Mokytojas numato mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą vadovaudamasis mokykloje priimtais susitarimais dėl ugdymo turinio planavimo ir pasiekimų vertinimo, atsižvelgdamas į klasės mokinių mokymosi rezultatus, ugdymosi poreikius ir galimybes. Numatydamas 1 klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą, mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo, švietimo pagalbos specialisto, jeigu buvo teikta pagalba, parengtomis rekomendacijomis pradinį klasių mokytojui apie vaiko pasiekimus.

142.3. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis ugdomasis, diagnostinis, apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas.

142.4. Atsižvelgiant į tai, ką norima įvertinti (vertinimo tikslas), gali būti taikomi įvairūs diagnostinio vertinimo būdai: projektiniai, kontroliniai darbai, testai ir kt. Per dieną neturėtų būti atliekamas daugiau kaip vienas diagnostinis darbas.

142.5. Informacija apie mokymosi pasiekimus (kontrolinių darbų, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai ir pan.).

142.6. Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per mokykloje nustatytą ugdymo laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius, ir įrašomi elektroniniame dienyne:

142.6.1. mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“;

142.6.2. dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje Dienyno skiltyje, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga: „p. p.“ arba „n. p.“;

142.6.3. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdomų pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, ir specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama atitinkamoje Dienyno skiltyje įrašant „p. p.“ arba „n. p.“.

142.7. Baigus pradinio ugdymo programą, rengiamas Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas. Aprašo kopija perduodama mokyklai, kurioje mokysis mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

143. Dalykai ir jiems skiriamų pamokų skaičius per savaitę pradinio ugdymo programai įgyvendinti:

Dalykas	Savaitės pamokų skaičius
---------	--------------------------

	1 klasės		2 klasės		3 klasės		4 klasės	
	a	b	a	b	a	b	a	b
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	1	1	1	1	1	1	1	1
Kalbos:								
Lietuvių kalba (gimtoji)	8	8	7	7	7	7	7	7
Užsienio kalba (anglų)			2	2	2	2	2	2
Matematika	4	4	5	5	5	5	4	4
Pasaulio pažinimas	2	2	2	2	2	2	2	2
Dailė ir technologijos	2	2	2	2	2	2	2	2
Muzika	2	2	2	2	2	2	2	2
Kūno kultūra	3	3	2	2	3	3	3	3
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui	22	22	23	23	24	24	23	23
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti. Lietuvių kalbos individualioms ir grupinėms konsultacijoms, mokymosi pagalbai teikti.			1	1	1	1		
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti. Matematikos individualioms ir grupinėms konsultacijoms, mokymosi pagalbai teikti.	1	1					1	1
Neformalus švietimas	2	2	2	2	2	2	2	2

III SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

I SKIRSNIS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

144. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu,

Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą.

145. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas mokyklos bendruomenės – mokytojų, mokinių ir tėvų (globėjų/rūpintojų) – bendradarbiavimu ir demokratinėmis nuostatomis, atsižvelgiant į mokyklos tikslus, mokinių, jų tėvų, pedagogų siūlymus, mokyklos intelektualinius ir materialinius resursus, tradicijas, galimybes ir poreikius.

146. Rugsėjo mėnesį mokiniams, pradedantiems pagrindinio ugdymo programą bei naujai atvykusiems mokytis, skiriamas 1 mėnesio adaptacinis laikotarpis. Šiuo laikotarpiu pažymiai nerašomi, pasiekimai vertinami ideografinio vertinimo principu. Pagrindinio ugdymo programos mokinius mokytojas gali vertinti už aukštus pasiekimus. Norint išsiaiškinti mokinių ugdymosi pasiekimus, taikomi individualūs mokinių pažinimo metodai.

147. Rugsėjo mėnesį direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir klasės vadovas penktos klasės bei naujai atvykusius mokinius ir jų tėvus supažindina su ugdymo proceso organizavimu, pagrindinio ugdymo programų reikalavimais.

148. Pradėjus mokinius vertinti pažymiais spalio mėn. nerašomi nepatenkinami įvertinimai.

149. Rugsėjo 3 d. klasės vadovas penktos klasės ir naujai atvykusius mokinius supažindina su kabinetine sistema, pamokų tvarkaraščiu, jo galimų laikinų keitimų tvarka.

150. Dalykų mokytojai per pirmąsias pamokas supažindina mokinius su žinių ir pasiekimų vertinimo tvarka dalyko pamokoje.

151. Klasės vadovas kartu su psichologu ir socialiniu pedagogu lapkričio mėnesį atlieka reikalingus adaptacijos tyrimus, su išvadomis supažindina dalykų mokytojus, tėvus.

152. Pamokos, skiriamos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymo(si) pagalbai teikti, mokymo(si) pasiekimams gerinti: ilgalaikėms ir trumpalaikėms konsultacijoms, diferencijuoto ugdymo turiniui įgyvendinti ir kt. veiklai.

153. Dalykui skiriamų pamokų skaičius, vykdant pagrindinio ugdymo programas konkrečioje klasėje, atitinka BUP lentelėse nurodytą pamokų, skirtų dalyko mokymui, skaičių.

154. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali:

154.1. didinti ar mažinti (perskirstyti) iki 10 procentų dalykui mokytis skiriamų pamokų skaičių, nedidinant mokiniui numatytų savaitinių pamokų skaičiaus, kai nėra galimybės vaduoti, išvykusių tobulinti kvalifikaciją ar sergančių mokytojų (pvz. per išvykusio dalyko mokytojo pamokas vyksta kito dalyko pamokos, kurios fiksuojamos dienyne ir už kurias mokytojui užmokama).

154.2. ugdymo procesą organizuoti ne pamokų forma, o projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla, ne mokykloje, o motyvaciją mokytis skatinančiose saugiose aplinkose.

154.3. dalį mokyklos ugdymo turinio įgyvendinti per pažintinei ir kultūrinei veiklai skirtą laiką.

II SKIRSNIS

MOKYMO SI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMO YPATUMAI

155. Visų dalykų mokytojai skatina mokinius rūpintis rašto kultūra (vadovaujamosi Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos bendraisiais kalbos reikalavimais mokyklai, patvirtintais 2013 m. direktoriaus įsakymu Nr. V-47).

156. Mokinių rašto darbai, parašyti neįskaitomai, pribraukti – nevertinami.

157. Dalykų mokytojai, rengdami mokomąsias užduotis, siekia, kad jos ugdytų mokinio kalbos nuoseklumą, kalbinės raiškos logiškumą, teiginių argumentavimą ir mąstymą.

158. Dalykų mokytojai pamokoje moko mokinius rišliai ir taisyklingai reikšti mintis žodžiu ir raštu, taisydami mokinių padarytas kalbos klaidas. Bendru susitarimu su mokiniais prie surinkto taškų skaičiaus už dalyko žinias gali skirti papildomų taškų už taisyklingą kalbos vartojimą.

159. Ugdymo sričių įgyvendinimas:

159. 1. Dorinis ugdymas.

159.1.1. Dorinį ugdymą (tikyba arba etika) tėvai (globėjai/rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o nuo 14 iki 16 metų mokins renkasi pats su tėvų pritarimu.

159.1.2. Prašymą dėl dorinio dalyko keitimo tėvai (globėjai) raštu pateikia Mokyklos direktoriui ne vėliau kaip iki birželio 1 d.

159.2. Lietuvių kalba ir literatūra. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį:

159.2.1. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos Bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaro sąlygas išlyginti mokymosi spragas, skiriant konsultacines valandas mokslo metų eigoje;

159.2.2. atvykusiam iš kitos valstybės mokiniui mokytis lietuvių kalbos pagal turimas mokymo lėšas skiria papildomas pamokas (konsultacines valandas), išnaudoja savarankiško mokymo galimybes;

159.3. Užsienio kalbos.

159.3.1. Pirmosios užsienio kalbos (anglų k.) programa 5–6 klasėje orientuota į A2, o 7–9 klasėje į B1 kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.

159.3.2. Mokykloje mokoma pirmosios užsienio kalbos (anglų 2–9 klasėse), antrosios užsienio kalbos (rusų/vokiečių – 6–9 klasėse).

159.3.3. Antrosios užsienio kalbos bendroji programa 6 klasėse orientuota į A1, o 7–9 klasėse į A2 kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.

159.3.4. Mokinio, atvykusio į mokyklą, kurios užsienio mokomoji kalba yra kita negu mokėsi anksčiau, mokymosi kalbos pasiekimus įvertina mokykla. Jei mokinio pasiekimai neatitinka bendrosiose programose apibrėžtų reikalavimų, sudaromos sąlygos atsilikimui likviduoti (konsultacijose).

159.3.5. Jeigu mokykla neturi reikiamo užsienio kalbos mokytojo, o mokins (pritarus tėvams) pageidauja mokytis pradėtą kalbą, jis gali mokytis savarankiškai kitoje mokykloje ar neformaliojo švietimo įstaigoje. Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Mokins turi atsiskaityti pusmečio ar mokslo metų pabaigoje.

159.3.6. Užsienio kalbas keisti iki vidurinio ugdymo programos pradžios galima tik tuo atveju, jei mokins yra atvykęs iš užsienio mokyklos ar kitos mokyklos ir mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės tęsti jo pradėtos kalbos mokymosi ir yra gavusi tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė ir įveikti programos skirtumus:

159.3.6.1. vienerius mokslo metus jam skiriama 1 papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

159.3.6.2. susidarius penkių ar daugiau tokių mokinių grupei klasėje ar mokykloje, skiriamos dvi papildomos pamokos visai mokinių grupei.

159.3.7. Jei mokins yra atvykęs iš užsienio valstybės ir mokykla nustato, kad jo užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja mokinio pasiekimų vertinimą į dešimtbalę vertinimo sistemą.

159.4. Matematika.

159.4.1. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti rekomenduojama naudotis problemų sprendimo bendradarbiaujant, finansinio raštingumo pavyzdinėmis užduotimis, Nacionalinio egzaminų centro kasmet rengiamomis matematinio-gamtamokslinio raštingumo konkurso užduotimis, visiems mokiniams kelti aukštus mokymosi lūkesčius.

159.4.2. Mokiniams, kurių mokymosi pasiekimai žemi pagalba teikiama pamokose ir po pamokų, skiriant pakankamai laiko uždavinių tekstų analizei, jų vizualizacijai, užrašymui matematiniais simboliais.

159.4.3. Ugdant gabius matematikai mokinius ugdymo procesas labiau individualizuojamas, diferencijuojamas, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus pateikiamos įvairesnės, įdomesnės, įvairaus sunkumo ir sudėtingumo užduotys. Rekomenduojama mokiniams dalyvauti olimpiadose, konkursuose.

159.4.4. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti naudojamos Nacionalinio egzaminų centro parengtomis matematinio raštingumo užduotimis.

159.4.5. Ugdant gabius matematikai vaikus naudojamos nacionalinių olimpiadų, konkurso „Kengūra“ užduotimis, informacinėmis komunikacinėmis technologijomis, skaitmeninėmis mokomosiomis priemonėmis ir kitais šaltiniais (atvirojo kodo dinaminės matematikos programa „GeoGebra“, apimančia geometriją, algebrą, statistiką).

159.5. Informacinės technologijos.

159.5.1. 5–6 klasėse informacinėms technologijoms skiriama po 1 savaitinę pamoką, 8 klasėje – 0,5 savaitinės pamokos (vieną pusmetį mokoma integruotai su anglų k); 7 klasėje integruojama su istorija;

159.5.2. Informacinės technologijos panaudojamos įgyvendinant visų dalykų programas 5–9 klasėse:

159.5.2.1. alternatyvių informacijos šaltinių paieškai;

159.5.2.2. vizualinės medžiagos rengimui;

159.5.2.3. individualiam mokinių mokymui(si);

159.5.2.4. mokinių ir mokytojų bendravimui ir bendradarbiavimui;

159.6. Gamtamokslinis ugdymas.

159.6.1. Per gamtos ir žmogaus, biologijos, chemijos, fizikos pamokas dalykų mokytojai naudoja tiriamojo pobūdžio metodus, dialogus, diskusijas, mokymąsi bendradarbiaujant, projektinius, savarankiškus darbus, naudojant IKT, mokinių eksperimentinius ir praktinius įgūdžius organizuojant laboratorinius, eksperimentinius ir kitas praktines veiklas.

159.6.2. Atsižvelgiant į mokinių gebėjimus ugdymo procesas yra individualizuojamas, diferencijuojamas. Ugdymo procese taikomos įvairesnės, įdomesnės, įvairaus sunkumo ir sudėtingumo užduotys. Mokymosi medžiaga pritaikoma atsižvelgiant į mokinių turimas žinias, įgūdžius ir ugdymosi poreikius.

159.6.3. Dėmesys skiriamas gamtamoksliniams tyrimams: stebėjimui, analizavimui, eksperimentavimui, modeliavimui, įvairioms praktinėms veikloms. Ugdymo procese mokiniai skatinami bendradarbiauti ir (ar) dirbti komandoje, derinami įvairūs ugdymo metodai ir ugdymo inovacijos.

159.6.4. Eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti skiriama ne mažiau kaip 30–40 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus.

159.6.5. Mokiniai skatinami dalyvauti įvairiuose gamtamokslinio raštingumo konkursuose, konferencijose.

159.7. Technologijos. 5–8 klasių mokiniai kiekvienoje klasėje mokomi proporcingai paskirstant laiką tarp mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų.

159.8. Socialinis ugdymas.

159.8.1. Per socialinio ugdymo dalykų pamokas mokymąs grindžiamas tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

159.8.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, geografijos ir istorijos pamokose mokytojai naudoja tiriamojo pobūdžio metodus, ekskursijas, diskusijas, mokymąsi bendradarbiaujant, projektinius, savarankiškus darbus, panaudojant IKT, organizuojant mokymą(si) netradicinėse aplinkose (K. Griniaus muziejuje, Kraštotyros muziejuje, Tremties memorialiniame-muziejuje, Kazlų Rūdos Miško muziejuje ir kt.).

159.8.4. Pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokomasi pilietiškumo pagrindų. Šiai programai skiriama 1 savaitinė pamoka 10 klasėje.

159.8.5. 5–6 klasės istorijos kurso eiliškumas: 5 klasės kursas pradedamas dėstyti nuo Lietuvos istorijos, 6 klasės kursas – nuo Pasaulio istorijos.

159.8.7. Ugdant mokinių pilietiškumą, skatinamas mokinių dalyvavimas įvairiose pilietinėse akcijose.

159.9. Kūno kultūra.

159.9.1. Kūno kultūrai skiriama po 3 savaitines valandas 5 klasėje, 2 savaitines valandas 6–9 klasėse.

159.9.2. Atskiros mergaičių ir berniukų grupės nesudaromos.

159.9.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniai dalyvauja pamokoje su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas; specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

159.9.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriami ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių, mokytojas taiko alternatyvias atsikaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

159.9.5. Mokiniais, atleistiems nuo kūno kultūros pamokos konkrečią dieną (dėl tam tikrų sveikatos problemų) mokytojas siūlo kitą veiklą: stalo žaidimus, veiklą mokyklos bibliotekoje, socialinę veiklą ir pan.

159.9.6. Mokiniai, laikinai atleisti nuo kūno kultūros pamokų dėl ligos, stebi pamoką salėje ir, esant geroms oro sąlygoms, lauke (iš pirmos ir paskutinės pamokos mokiniai išleidžiami tėvams prisiimant atsakomybę tų pamokų metu už vaiko saugumą ir užimtumą).

159.10. Žmogaus sauga.

159.10.1. Žmogaus saugos mokymas vykdomas pagal Žmogaus saugos BP, patvirtintą LR ŠMM 2012 m. liepos 16 d. Nr. V-1159.

159.11. Meninis ugdymas. 5–9 klasėse mokoma privalomųjų dailės, muzikos dalykų.

160. Pagrindinio ugdymo programos dalykai ir jiems įgyvendinti skiriamas valandų skaičius, mokant kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu grupine mokymosi forma. pateikiami plano priede.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATsirandančius dėl išskirtinių Gabumų), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

161 Mokykla mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795.

162. Organizuojant mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą atsižvelgiama į jų lygį (nedideli, vidutiniai, dideli, labai dideli), pradinio ar pagrindinio ugdymo programą, mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, mokymosi ir švietimo pagalbos reikmes, ugdymosi erdves, į specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo išvadas, pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas; specialistų komandą, mokymo(si) aplinką ir turimas lėšas.

163. Pritaikytą bendrąją programą ir individualizuotą bendrąją programą dalyko mokytojas mokiniui sudaro vienam pusmečiui (pagal mokykloje susitartas formas) ir supažindina mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) pasirašytinai.

164. Mokiniam, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, mokykloje pagalbą teikia: specialusis pedagogas (SUP mokiniams pritaikytame kabinete), logopedas (logopedo kabinete), psichologas (psichologo kabinete) ir socialinis pedagogas (socialinio pedagogo kabinete).

165. Mokykla, pritaikydama ugdymo planą mokinio reikmėms ir vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 124 punktuose nurodytu pagrindinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi gali:

165.1. iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių (nemažindamos nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

165.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui ir t. t., skaičių, siekiant plėtoti asmens kompetencijas ir tenkinti ugdymosi poreikius;

165.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdamos į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas;

165.4. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pograpius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių.

II SKIRSNIS INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

166. Individualus ugdymo planas rengiamas:

166.1. atsižvelgiant į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas, ugdymo programą, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą;

166.2. mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu ar savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu;

166.3. kai mokiniui pagal pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas tam tikru laikotarpiu reikia intensyvios švietimo pagalbos.

167. Pritaikant bendrąjį mokyklos ar klasės ugdymo planą individualioms mokinio ugdymosi reikmėms, galima:

167.1. vėliau pradėti mokyti pirmosios ar antrosios užsienio kalbos, mokyti tik vienos užsienio kalbos – mokinių, turinčių klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslingų intelekto), judesio ir padėties, bendrųjų mokymosi sutrikimų;

167.2. besimokantį pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą pagrindinio ugdymo programoje prasidedančių dalykų pradėti mokyti metais vėliau, juos sieti su praktiniais

mokinio interesais, kasdiene gyvenimo patirtimi; mokymas gali būti organizuojamas atskiromis veiklomis;

167.3. besimokančiam pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal Bendrųjų ugdymo planų 124 punktą, vietoje kelių vienos srities dalykų galima siūlyti integruotas tų dalykų pamokas, dalykų modulius, projektines veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti.

168. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 punktu dalykų programoms įgyvendinti nurodomų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti mažinamas ar didinamas 1 ar 2 pamokomis.

169. Sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 punktu. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai lavinti.

170. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas.

III SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

171. Vertinant mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pažangą ir pasiekimus vadovaujamosi Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, pagal bendrojo ugdymo dalykų pritaikytoje programoje numatytus pasiekimus. Vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.

IV SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

172 Švietimo pagalba mokykloje teikiama vadovaujantis: Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr.V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR ŠMM 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR ŠMM 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

173. Ugdymo proceso metu specialiosios pamokos, kurias veda specialusis pedagogas, organizuojamos pagal sudarytą ir direktoriaus patvirtintą tvarkaraštį.

174. Mokiniams, turintiems fonologinių, fonetinių, kalbos raiškos ir suvokimo sutrikimų PUG ir pradinėse klasėse teikiama logopedo pagalba (lietuvių kalbos pamokų metu ir po pamokų) pagal logopedo sudarytą ir direktoriaus patvirtintą tvarkaraštį.

V SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

175. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymas namuose organizuojamas pagal Vaiko gerovės komisijos ar Pedagoginės psichologinės tarnybos, gydytojų pažymas, rekomendacijas sudarant individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

176. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokytis namie mokykla skiria pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 107–110 ir 124 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms.

177. Mokiniui, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokytis namie skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę:

177.1. mokymas namie organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 107–110 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;

SUDERINTA

Marijampolės „Ryto“
pagrindinės mokyklos tarybos
2018-06-26 posėdyje,
protokolu Nr. 1-3